بۆچی نالێین تەکفیر ئەصڵی دینە لەجیاتی بڵێین ئەصڵی دینە وتومانە واجبێکی دینە

نووسەر:

مامۆستا ئوسامە تەوحیدی (شارەزووری)

الأستاذ أسامة التوحيدي

وەڵامێک بۆعمومیەکان

بۆچی ناڵێین تەکفیر ئەصڵی دینە لەجیاتی بڵێین ئەصڵی دینە وتومانە واجبێکی دینە

نووسەر:

مامۆستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

ساڵی ئامادەکردنی نامیلکە:

١٤٤٧ هـ

الدولة الإسلامية
خلافة على منهاج النبوة

بسم الله الرحمن الرحيم

ئایا بـۆچی دەوڵ،،ـەتی ئیسلامی ناڵێت تەکـفیر ئەصـلی دینە ؟

وەڵام . چونکـە دەولـە لەسەر مەنهەجی سەلەف دەڕوات ئەو لەفزانە بەکاردەهێنێت کەلەقـورئان وسونەتدا هاتوە وەك لەفزی واجب . سونەت . حەڵاڵ . حەرام . مەکروھ . بەڵام لەفزی ئەصڵی دین و فەرعی دیـن لەقورئان وسونەت وچینی صحابە وتابعین ـدا نیە بەڵکـو وشەیەك بوو کەموعتەزیلە وئەهلی کـەلام دایان هێنا ودینیان دابەش کرد بۆ ئەصڵ وفەرع وتیان هەرکەسێ لەئەصـڵی دین هەڵەبکات کافرە هەرکەسێ لەفەرعی دین هەڵە بکات کـافرنیە

بەڵام دەولە کەلەسەر مەنهەجی سەلەفە وشە شەرعیەکان بەکار دەهێنێت کـە تەکـفیر الله فەرمانی پێکردوە وەفەرمانکردنیش لەقورئان وسونەت بۆ واجب بون دێت

ئیمـام ابن تیمـیە رحمە الله ـدەفەرموێت

وما قسموا المسائل إلى مسائل أصول يكفر بإنكارها ومسائل فروع لا يكفر بإنكارها . فأما التفريق بين نوع وتسميته مسائل الأصول وبين نوع آخر وتسميته مسائل الفروع , فهذا الفرق ليس له أصل لا عن الصحابة ولا عن التابعين لهم بإحسان , ولا أئمة الإسلام ,

دابەش کـردنی دین بـۆ بابەتـی ئەصـڵ وفەرع کە ئەگەر هەرکەسێ ئینکاری لەئەصڵدا بکات کـافرە و بەڵام ئینکاری کردن لە فەرعدا کافرنابێت

وه جیاوازی کـردن لەنێوان جۆره شتێکدا و ناولێنانی بەئەصـڵ لەگەڵ جۆرێ شتی تردا و ناولێنانی بەفەرع ـی دین ئەم جیاوازی کـردنە هیچ ئەصڵێکـی نیە نەلەصحابەنە لەتابعین و نەلەپێشەوایانی ئیسلامەوە

وإنما هو مأخوذ عن المعتزلة وأمثالهم من أهل البدع , وعنهم تلقاه من ذكره من الفقهاء في كتبهم , وهو تفريق متناقض ,

وه ئەم دابەش کردنەی دین بۆ ئەصـڵ وفەرع لەموعتەزیلەکان وهاوشێوەکانیانەوە وەرگیراوە لەئەهلی بــیدەع وه ئەو زانایانەش کەلەکتێبەکانیان ئەم دابەش کردنەیان باسکردوە ئەوا ئەو وشانەیان کەبەکارهێناوە هەر لەئەهلی بیدەع ـەوە وەریان گرتوە وه ئەم دابەش

وە ئەم دابەش کردنەی دین بۆئەصڵ وفەرع دابەش کردنێکی خۆهەڵوەشێنەوەیە

فانه يقال لمن فرق بين النوعين : ما حد مسائل الأصول التي يكفر المخطئ فيها ؟ , وما الفاصل بينها وبين مسائل الفروع ؟ , فان قال : مسائل الأصول هي مسائل الاعتقاد ومسائل الفروع هي مسائل العمل , قيل له : فتنازع الناس في محمد هل رأى ربه أم لا, وفى أن عثمان أفضل من على أم على أفضل , وفى كثير من معاني القرآن وتصحيح بعض الأحاديث هي من المسائل الاعتقادية والعلمية ولا كفر فيها بالاتفاق......"

چونکە بەوکەسە دەوترێ کە دین دابەش دەکات بۆ ئەصڵ وفەرع پێی دەڵێین

ئـایا سنوری ئەو بابەتانەی ئەصڵی دین چیە کەئەگەر هەرکەسێ هەڵەی تێدا کرد کـافردەبێت ؟ وە ئایا بەڵگە چیە لەسەر جیاوازی لەنێوان ئەصڵی دین وفەرع ـی دین و بابەتی کرداری ؟ جا ئەگـەر وتی بابەتی ئەصڵ بریتیە لەبابەتە عەقیدەییەکان وە بابەتی فەرع ـی دین بریتیە لەبابەتە کرداریەکان ئەوا ئێمـەش پێی دەڵێین خەڵکانێ (لەهاوەڵان وتابـعین) ڕاجیاوازیان هەیە لەسەرئەوەی ئایا پێغەمـبەر صلی الله علیه وسلم الله ـی بینیوە یاخود نەی بینیوە وە ڕاجیاوازی هەبوە کەئایا **ئیمام ـی عوثـمان** پلەی بەرزترە یان **ئیمام علی** وە ڕاجیاوازی هەبوە لەمانای زۆرێك لەئایەتەکانی قورئان وە بەصحیح دانانی هەندێ فەرموودە کەلەبابەتە عەقیدەی وکرداریەکانە وەکەسیش لەوانە کـافرنەبون بە ئیجماع ـی موسڵمانان

الفتاوی (23/346) .

وە دەفەرموێت

وإن سميت تلك مسائل أصول وهذه مسائل فروع , فان هذه تسمية محدثة قسمها طائفة من الفقهاء والمتكلمين , وهو على المتكلمين والأصوليين أغلب لاسيما إذا تكلموا في مسائل التصويب والتخطئة ... "

ناوبـردنی ئەو بابەتانە بەئەصڵ وناوبردنی هەندێکی تر بە فروع ئەم ناو لێنانە بـیدعەیە و ئەم دابەش کردنەش بەشێ لەفوقەهایان و ئەهلی کـلام کردویانە وە ئەم دابەش کردنەش زیاتر لەلای ئەهلی کەلام و اصولیین هەیە کاتێ قسە دەکەن لەوبابەتانەی کەئایا کام بۆچون ڕاستە وکام بۆچون هەڵەیە.الفتاوى (6/56) .

• تێبینی بەکارهێنانی وشەی ئەصڵی دین بۆ خەڵک تێگەیاندن لەبابەتە گەورەکانی دین دروستە بۆنمونە وتارێ بۆکەسێ دەدەی پێی بڵێ تەوحید ئەصڵی دینە

تاخەڵك لەپلەو پایەی ئەو بابەتە تـێ بگات وبەگەورەی ببینێت چونکە **خودی تەوحید بنچینەی دینە**

بەڵام کێشەکە لەمەدایە تۆ ناو لەبابەتێک بنێیت بەئەصڵی دین و ئەو ناولێنانەش بکەیت بەئەصڵێک ئەوەی لەبڕی وشەی ئەصڵ بڵێت واجب تۆ تەنها لەسەر ئەو وشەیە تەکفیر وتبدیع ـی بکەی ئەمە بیدعەی خەوارج وموعتەزیلەکان ـە کە ئەمڕۆ خەڵکانێ لەژێر ناوی سەلەفەوە ڕەواج بەو بیدعەیە دەدەن چونکـە نەلەقورئان ونەلەسونەت ونەلەناوسەلەفدا نەهاتوە بڵێن تەکـفیر ئەصڵی دینە ئیتر تۆ چۆن تەکـفیری کەسانێ دەکەی تەنها لەبەرئەوەی ناڵێن تەکـفیر ئەصڵی دینە

فەرموو هەموو سەلەف تەکـفیربکەن چونکە یەك زانا نیە نەلە صحابە ونەلە تابعین بلێت تەکفیر ئەصـلی دینە ئایا ئەتوانن سەلەف لەبەرئەوە تەکـفیربکەن ؟ یان تەکفیرکردنەکەتان دارێژراوە تەنها بۆ دەولە تاخەڵکـی لەجیهاد ساردبکەنەوە ئایا دەولـە تاوانی چیە کە دەڵێن تەکفیرکردنی کافران فەرز و واجب ـە الله لەسەرمانی فەرزکردوە کەتەکفیری کافران بکەین ئەم وتەیەی دەولە لەقورئان وسونەت و اقوالی سەلەف وەرگیراوە بەڵام ناوبردنی تەکفیر بەئەصڵی دین وەئەو ناولێنانەش بکەی بەحوکمێك مخالفی خۆت تەکفیربکەی ئەمە لەموعتەزیلە وئەهلی کەلام وئەشاعرە وەرگیراوە !

شێخ ـی ئیسلام رحمە الله لەبارەی خەوارجـەوە دەفەرموێت

"وَيُكَفِّرُونَ مَنْ خَالَفَهُمْ فِي بِدْعَتِهِمْ، وَيَسْتَحِلُّونَ دَمَهُ وَمَالَهُ، وَهَذِهِ حَالُ أَهْلِ الْبِدَعِ يَبْتَدِعُونَ بِدْعَةً وَيُكَفِّرُونَ مَنْ خَالَفَهُمْ فِيهَا

ئەوان تەکفیری ئەوانە دەکەن کە پێچەوانەیان دەکات لەبیدعەکەیان دا وە خوێن وماڵی حەڵاڵ ئەکەن وەئەمەش حاڵی ئەهلی بیدەع ە شتێ دائەهێنن لەدیندا تەکفیری ئەوانەی لەسەر دەکەن کە پێچەوانەیان دەکەن لەوبیدعەیەدا .

. ((مجموع الفتاوى)) (3 / 279) .

الحمد لله رب العالمين

اللهم صل على محمد وآل محمد

الدولة الإسلامية

خلافة على منهاج النبوة

ساڵی ئامادەکردن : ١٤٤٧ هـ